

בריאות הפה של ילדי ישראל בראי הזמן

מגמות בין סקרי עששת לאומיים 1989-2024

דן דקל, חצב דדוש לביא, חגית דומב הרמן, דוד ילון, מעתז ג'אראלה, לנה נטפוב

מדינת ישראל
משרד הבריאות
Israel Ministry of Health

מטרות

הצגת תמונת מצב עדכנית של התנסות בעששת בקרב ילדי ישראל, בהשוואה לממצאי סקרים קודמים ובחינת פערי התחלואה בהקשר למאפיינים סוציו-דמוגרפיים.

שיטות מחקר

נערך סקר במסגרת שירותי בריאות השן לתלמיד, במדגם מייצג של 6,769 תלמידי כיתות ו'. התנסות בעששת נמדדה באמצעות מדד DMFT והתוצאות נותחו ע"פ נתונים דמוגרפיים. בוצעה השוואה לתוצאות סקרים קודמים.

ממצאים

מדד ההתנסות בעששת (DMFT) היה בממוצע 1.37. 51% מהילדים לא התנסו בעששת (DMFT=0). מדובר בירידה משמעותית לעומת סקר מ-1989 (2.99, 21% לא התנסו בעששת) אך בירידה מתונה בלבד בהשוואה לסקר מ-2022 (1.66, 54% לא התנסו בעששת). בחלוקה למרכיבי המדד נמצא כי מרכיב העששת המטופלת היה גבוה (F=0.72) בהשוואה לעששת הלא מטופלת (D=0.64).

רמת העששת הגבוהה ביותר נמצאה בילדים מהמגזר הערבי (2.19), בהשוואה למגזר היהודי חרדי (1.68) ובהשוואה למגזר היהודי ממלכתי (1.11). בנוסף נמצאה רמת התנסות גבוהה בבנות (1.47) בהשוואה לבנים (1.28).

מסקנות והמלצות

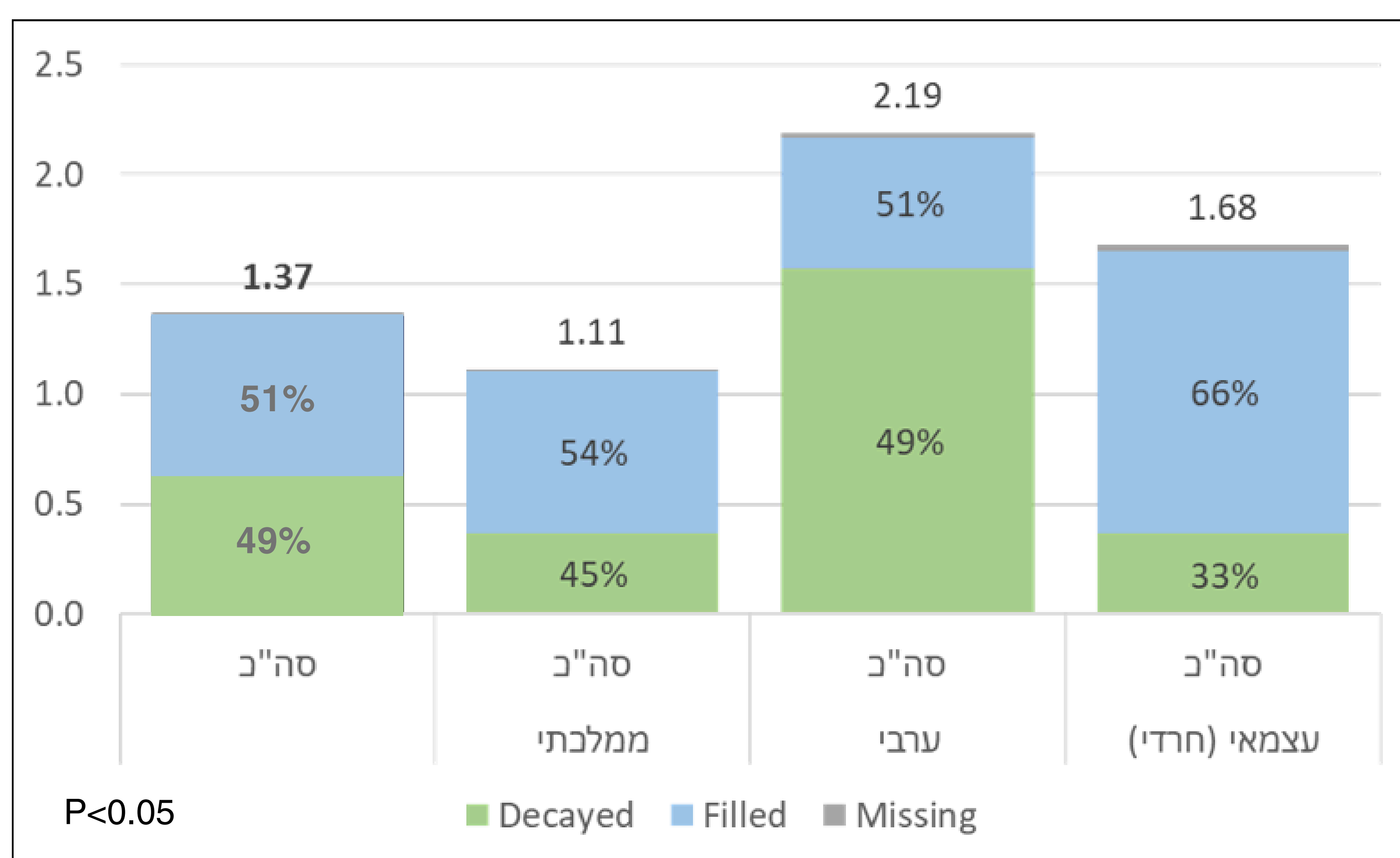
לצד שיפור הדרגתי בבריאות הפה לאורך השנים, רמת העששת בקרב ילדי ישראל נותרה גבוהה בהשוואה למדינות ה-OECD, למרות כיסוי אוניברסלי עבור מניעה וטיפול דנטלי במסגרת רפורמת טיפולי השיניים לילדים ושירותי בריאות השן לתלמיד. הממצאים חושפים פערים בבריאות הפה בין המגזרים.

נתונים אלה מחזקים את הצורך במאמץ משולב למניעת עששת שיכלול התערבויות להורדת צריכת מזון ומשקאות ממותקים, חשיפה מיטבית לפלואוריד וחיזוק תוכניות מניעה במסגרות קהילתיות החל מהגיל הרך.

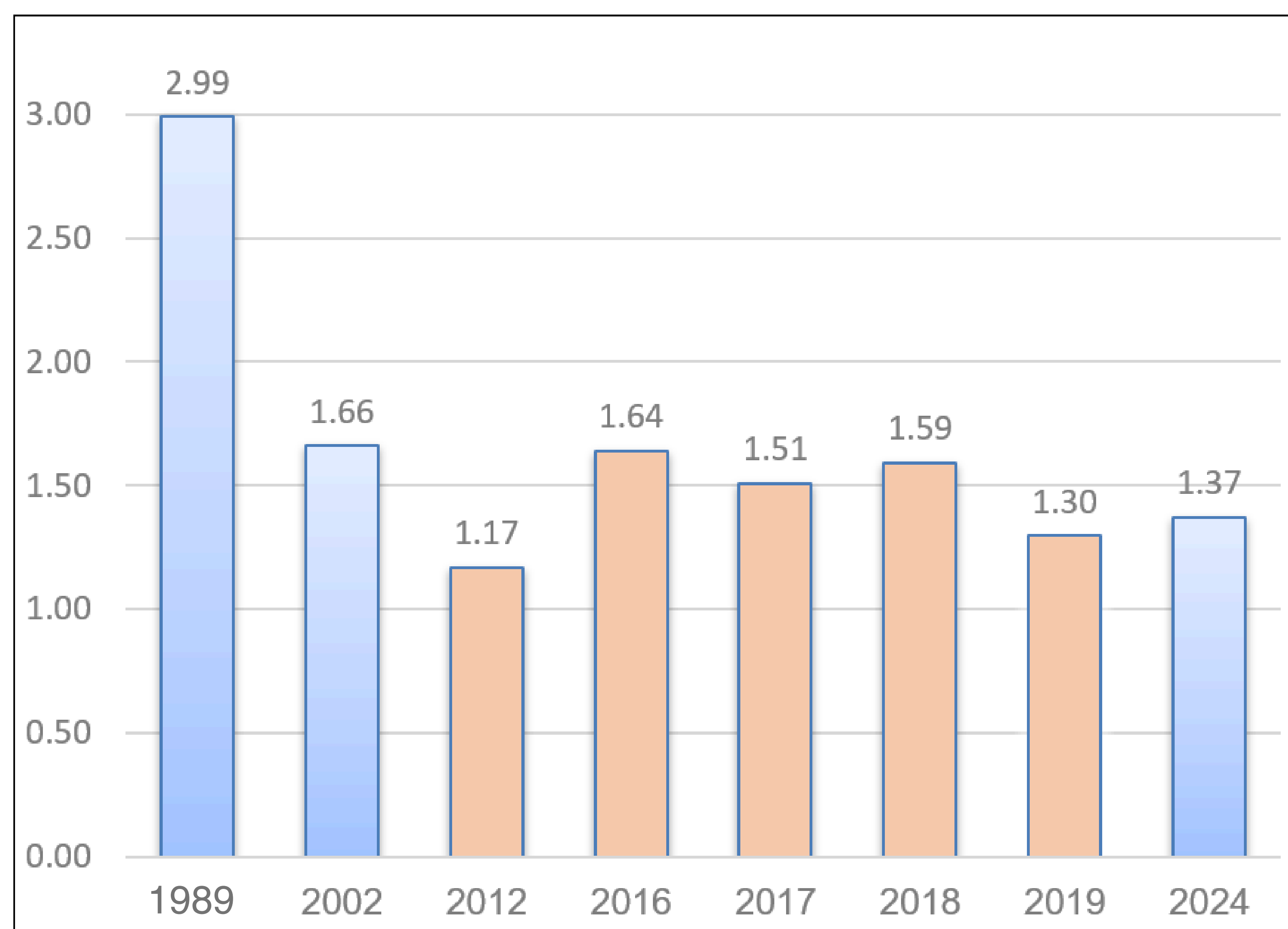
רקע

עששת היא המחלה הכרונית השכיחה ביותר בילדים בעולם. כחלק מקבוצת המחלות הלא מדבקות (NCDs), היא קשורה לגורמי סיכון משותפים כגון צריכת סוכר גבוהה, מושפעת מפערים חברתיים-כלכליים, וברובה ניתנת למניעה. מאז שנות ה-80 נערכו בישראל מספר סקרים אפידמיולוגיים, שתוצאותיהם משקפות מגמות והשפעות של צעדי מדיניות. ב-2024 נערך, לראשונה מאז יישום רפורמת טיפולי שיניים לילדים והפסקת הפלרת מי השתייה, סקר לאומי להערכת תחלואת העששת בישראל.

התנסות בעששת לפי זרם חינוכי, 2024

מדד DMFT לגילאי 12, 1989-2024

* לפי מידע משירותי בריאות השן לתלמיד